

Vörös víz

Kiöntött a Hangony, vitték hírül a völgyben, s ekkor hallgatni kellett a felnőtteket, mit gondolnak erről. Az egész Velence-telep víz alatt, sopánkodtak az öregek, utoljára a háború után volt ilyen rossz a helyzet. Aki bírt mozogni ilyenkor, ment föl a hegyre. Onnan, persze ha elmerészkedett valaki a csúszós és veszélyes homokkősziklákig, s megállt fölöttük, délnyugat felé nézve jól láthatta, hogyan hömpölyög a rozsdavörös víz egész Velencében, hogyan fogja körbe a házakat, hogyan nyaldossa az emeletre vezető lépcsők alját. Osztyártársai laktak Velencében, izgatottan gondolt rájuk. Attól nem félt, hogy valami bajuk esik, inkább irigyelte őket. Most biztos fent vannak a manzárdszobában, s az ablakból bámulják a hömpölygő vizet. Miket fognak majd mesélni! Sokan álltak a sziklák fölött, valahonnan egy távcső is előkerült. Varga bácsié lehetett, neki volt erdész az apja még a Felvidéken, de az is lehet, hogy Ernő bácsié, aki erdőmérnök volt, de valami politikai ügy miatt egyszer csak ott találta magát a völgyben. Ő gyakran üldögélt az öreg vadkörtefán, s pásztázta a környéket a távcsőjével. Már megint gukkerozik, mondta Zsofka néni, nem lesz ennek jó vége, tette hozzá mindig, s a felnőttek tudták, hogy érti. A távcső kézről kézre járt. Akinél volt éppen, az hümmögött, sóhajtozott, fel-felkiáltott. A többiek pedig türelmesen várták, mikor láthatják végre ők is színről színre a nagy áradást. Amikor hozzakerült a távcső, sokáig igazgatta, állítgatta, s még ezután is jó időbe telt, amire megtalálta, amit nézni akart. Akkor azonban hátrahőkölt attól, amit látott. Csónakokkal, teknőkkel teltek meg Velence kis utcái, az ablakokban asszonyok, gyerekek integettek, tátogtak, a férfiak a csónakokban, teknőkben állatokat szállítottak, tyúkokat, kacsákat, disznót. A patak túloldalán a gyárkapuig ért a víz. Csak onnan lehetett tudni, hol a meder, hogy ott vastag faágak, üres kannák sodródtak, meg felfúvódott hasú, döglött állatok, néha megpörgette őket egy-egy örvény, ilyenkor égre meredő lábaik viccesen forogtak. Érdekes, mostanra leginkább a színeket őrizte meg emlékezete. Körülötte a fű tavaszi zöldje, lábainál a homokkőszikla nedves sárgasága, alatt az esőtől fényes piros velencei tornyos háztetők, s a mindent elborító rozsdavörös áradás. Ezen túl pedig a gyár vörös, sárga, fehér, fekete füstöt lélegző kéményei, s még távolabb a kék ködbe vesző hegyek. Vajon akkor is gyönyörködtem ezekben a színekben, töprengtem, de nem emlékeztem. Sokkal valószínűbb, hogy csak elraktározta gondosan, meglegyen, elővehető legyen, ha eljön az ideje. Így raktározta el Zsofka néni hangját is, s most szinte belehasított a fülébe. Mert meg van írva, hogy eljön az idő, amikor a víz vérrrel keveredik, jaj lesz akkor mindnyájunknak! Sipító hangját ide-oda dobálták és felerősítették a szelíd domboldal, míg végül vészjósló fekete felhőként állt meg a völgy felett. Ugyan már Zsofka néni, halkította le valaki, a vasportól vörös az a víz, mindig is ilyen volt, most mit óbégat. Nem hisztek nekem, de majd meglátjátok, mondogatta immár lecsendesülve. Amikor apadt a víz, lemerészkedett a telepre, s a többi kíváncsiskodóval ácsorgott a sarkon. Szótlan vagy káromkodó emberek lapátolták a sarat, ásták a kis kertekben az árkokat, próbálták terelni a vörös vizet, folya bele a keskeny Szenna patakba. A házakon körbe vörös lábazat, ezt csak később fogják eltüntetni, amikor úgy-ahogy helyreáll a rend. Álltak az emberek a Velence vendéglő előtt, kezükben sörösüveg, sapkájuk hátratulva, szívták a Munkást, a Kossuthot vagy a Tervet, s beszéltek az eseményeket. A szennasiak meg a kőaljasiak nézték a velencesieket. Nevetgéltek is, most éppen azon, hogy Fűkőék udvaráról kifutott három, jól megtermett rózsaszín mangalica, aztán lábuk, fenekük, de még kunkorodó farkincájuk is vörös. Fürdesd meg a cocákat Feri, kiabáltak az emberek. Nehogy már a kocsonya is vörös legyen, rikoltotta valaki, ezen aztán nagyot hahotáztak, s összeütötték az üvegeket. Vörös ám a jó édes ... – kiabált vissza Feri szintén vidáman, ám a gyerek számára érthetetlen jókedvet hirtelen komor csend váltotta fel. Fekete bőrkabátos ember lépett hozzájuk, szúrós szemével fel-alá pásztázta az embereket. Miről megy a beszéd emberek, milyen vörösről beszélnek maguk? Hangjának ereje egyre emelkedett, mindenki jobbnak látta elsomfordálni. Különben

is megszólalt a duda, ilyenkor neki is menni kellett haza, ez volt a szabály. Ha hallod fiam, hogy fújnak, a föld alól is előkerülj nekem, parancsolták a felnőttek gyerekeiknek. Éjszaka az áradással álmódott, egy teknőben ült, s egy nagy péklapáttal manőverezett a házak között. Többen voltak gyerekek, s szórakoztató volt az egész, míg egyszerre kiderült, úgy kell haladni, keresztben, hosszában a telep utcáin, hogy még véletlenül se közelítsék meg a patak felőli bejáratot, a Sóhajok hídját. Eleinte nagyon könnyűnek találta a feladatot, kurjongatva evezett, akár a többiek, a lapáttal néha elérte a kerítéseket, ilyenkor nagyot tudott lökni teknőjén. Egyszer azonban túl nagyot lökött, s a teknő szinte repülni kezdett, a lapátot is kiejtette a kezéből. Távoli kiáltásokat hallott, pajtásai kiáltásait, de gyorsan messzire kerültek, a teknő elúszott a híd mellett, s azonnal magával ragadta a megáradt patak. Iszonyatos félelem szorította a torkát, eltűnt a híd, a telep, a gyár, hová visz ez, kiáltott fel, s ezt ismételte többször, hová visz ez, hová. Amikor anyja felkeltette, nem akart hinni a szemének, hogy otthon van. Kiabáltál fiam, mondta anyja, biztos valami rosszat álmódtál.

Friedrich Ferenc:
Viszony 2007
Korten acél Pécs PTE Művészeti Kar
/ 600 X 600 X 280cm./

